

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๕๗
วันพุธ ที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

๑. ในการประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมได้เชิญเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล สำนักงาน ก.ค.ศ. ประธานกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการและบุคลากรกรุงเทพมหานคร (ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร) และกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์และร้องทุกข์ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร มาให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาระบบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและการป้องกันมิให้ข้าราชการประจำถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการยกร่างรัฐธรรมนูญ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(๑) ปัญหาของการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับการแทรกแซงในการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลื่อนตำแหน่ง ทั้งจากฝ่ายการเมืองและผู้บริหารขององค์กรบริหารงานบุคคลในระดับพื้นที่ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการป้องกันการแทรกแซงไว้เป็นการเฉพาะ

(๒) ข้าราชการครูให้ความสำคัญกับการทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะมากกว่าการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) ในเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์การบรรจุ แต่งตั้ง หรือโยกย้ายข้าราชการครู และหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะของข้าราชการครูที่สะท้อนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมากขึ้น

(๓) กรณีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานคร โดยเรื่องร้องเรียนส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการเลื่อนตำแหน่ง การย้ายตำแหน่ง และการให้บำเหน็จความชอบ ซึ่งเป็นผลจากการที่หลักเกณฑ์ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลยังขาดความชัดเจนและมีลักษณะที่เป็นนามธรรม เช่น การแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการต้องเป็นไปอย่างเป็นธรรม เป็นต้น ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งจึงสามารถใช้ดุลพินิจโดยมิชอบได้ และต่อมาเมื่อ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ตรวจสอบก็ได้มีคำสั่งให้กรุงเทพมหานครดำเนินการแก้ไข แต่กรุงเทพมหานครไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ทำให้ปัจจุบันมีคดีฟ้องร้องระหว่าง ก.พ.ค. กับกรุงเทพมหานคร เป็นจำนวนมาก

(๔) ในส่วนของการป้องกันมิให้ข้าราชการกระทำการทุจริตต่อหน้าที่นั้น เห็นควรเสนอให้มีการดำเนินการดังนี้

(ก) ปรับทัศนคติและสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการยึดหลักระบบคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่

(ข) ใช้มาตรการการลงโทษที่เด็ดขาด โดยอาจให้หน่วยงานต้นสังกัดต้องดำเนินคดีอาญาและยึดทรัพย์สินของข้าราชการที่กระทำการทุจริต

(ค) สร้างขวัญกำลังใจให้กับข้าราชการโดยการปรับเพิ่มเงินเดือนหรือค่าตอบแทนต่างๆ ให้เหมาะสมกับตำแหน่ง

(ง) ลดดุลพินิจในการแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการระดับสูง โดยสร้างขั้นตอนในการสรรหาที่ชัดเจนและโปร่งใส

๒. ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการป้องกันการทุจริตต่อหน้าที่ของข้าราชการแล้วและมีความเห็นในเบื้องต้นดังนี้

(๑) สมควรเพิ่มอำนาจให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจสอบร่วมกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการติดตามยึดทรัพย์จากข้าราชการที่กระทำการทุจริต

(๒) มาตรฐานการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานต่างๆ ควรเป็นมาตรฐานเดียวกันโดยมีหน่วยงานที่ติดตามตรวจสอบ เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นต้น พร้อมทั้งเพิ่มอำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินในการตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางจริยธรรม

(๓) กำหนดกรอบและหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนและโปร่งใส พร้อมทั้งกำหนดให้มีการตรวจสอบการใช้ดุลพินิจโดยอาจเป็นการตรวจสอบภายในองค์กรหรือโดยองค์กรอื่น

(๔) ปรับเปลี่ยนเป้าหมายในการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการโดยมุ่งส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมในการทำงานแทนที่จะมุ่งเน้นการปฏิบัติตามกฎระเบียบแต่เพียงอย่างเดียว พร้อมทั้งปรับลดอำนาจในการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของข้าราชการเพื่อลดปัญหาการทุจริต

(๕) กำหนดเป้าหมายและกำหนดเวลาในการปฏิรูประบบราชการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยอาจพิจารณากำหนดใช้มาตรการเชิงบังคับไว้ด้วยในกรณีที่หน่วยงานไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอแนะของภาคประชาชนเกี่ยวกับแนวทางป้องกันผลกระทบของโครงการประชานิยมต่อฐานะการเงินของประเทศแล้ว มีความเห็นในเบื้องต้นดังนี้

(๑) นโยบายที่เป็นประชานิยมของรัฐบาลจะต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังที่จะตราขึ้น โดยในกรณีที่นโยบายประชานิยมมีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์โดยตรงแก่ประชาชนโดยการแจกจ่ายเงิน ทรัพย์สิน หรือสิทธิประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว จะต้องมีการแสดงรายละเอียดของงบประมาณที่จะต้องใช้งบประมาณนั้นไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณด้วย ทั้งนี้ ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการกู้เงิน การกู้เงินนั้นจะต้องผ่านกระบวนการงบประมาณด้วย

(๒) สมควรกำหนดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่พรรคการเมืองได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับเศรษฐกิจแล้ว พรรคการเมืองจะต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณที่ต้องใช้ ที่มาของรายได้ ผลกระทบและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการ และประโยชน์ที่ประเทศชาติและประชาชนจะได้รับ พร้อมทั้งให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้พรรคการเมืองแก้ไขได้ในกรณีที่เห็นว่าข้อมูลของพรรคการเมืองไม่ถูกต้อง

(๓) สมควรวางแนวทางให้รัฐบาลต้องแถลงนโยบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายประชานิยมของรัฐบาลต่อรัฐสภา พร้อมทั้งให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่ตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวและแถลงให้ประชาชนทราบ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินการตามนโยบายประชานิยม

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์
วิทยากรเชี่ยวชาญ
ผู้สรุปผลการประชุม
นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง
เลขานุการกรรมการ คนที่สอง
ผู้ตรวจทาน